

TARBIJAVAIKLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/23-03060-026
Otsuse kuupäev	25. juuli 2023
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Kādi Streff, Anastasia Nezgovorova
Tarbija	
Kaupleja	AS Alexela, 10015238
Tarbija nõue	Tasunõude korrigeerimine ja enamakstud summa tasaveldamine.
Asja läbivaatamise aeg	16. juuni 2023

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. jätta avaldus rahuldamata.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Pooled sõlmisid 5.juunil 2018 maagaasi müügilepingu GA1200083815, millega kaupleja võttis enesele kohustuse anda tarbimiskohas 38ZEE-G0200023C7 tarbijale üle (müüa) maagaasi ning tarbija kohustus maksta tarbitud maagaasi eest vastavaks hinnaperioodiks fikseeritud hinna järgi. Lepingu kohaselt oli esimese hinnaperioodi algus 1.mai 2018; edasiselt on hinnaperioodid kattunud kalendriaastaga. Hinna muutmine toimub tüüptingimustes ettenähtud korras.

Tarbija väidab, et sai 2023. aasta jaanuari eest esitatud arvelt teada, et kaupleja on hinda kolm korda tõstnud. Hinna muutmise teade oli novembris esitatud arvele märgitud väikeses kirjas ja arve allosas, mistõttu jäi tal teade tähelepanuta.

Tarbija pöördus koheselt kaupleja poole, mille tulemusena pakkus kaupleja soodsamat hinda alates 1.märtsist 2023, kuid keeldus tagasiulatuvalt hinna muutmise.

Tarbija leiab, et tegemist oli lepingu muutmise, mida saab teha üksnes poolte kokkuleppel. Ta ei ole muudetud kujul lepingut allkirjastanud.

Tarbija nõuab 2023. aasta jaanuari ja veebruari eest esitatud arvete korrigeerimist lähtudes 2022. aastal kehtinud hinnast. Tarbija arvestuse järgi on kaupleja nõudnud ülemääraselt 1 124,92 euro (sh k/m) tasumist.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja leiab, et tarbija nõue ei ole põhjendatud. Tarbijale saadeti 4.novembril 2022 oktoobri arve koos kaaskirjaga, milles oli selgelt osundatud, et arve sisaldab lepingut puudutavat olulist teavet; kaaskirja teemaks oli „AS Alexela arve oktoobrikuu eest ja lepingu

muudatus”.

Kaupleja on uuel, so 1.jaanuarist 2023 alanud hinnaperioodil kehtivast hinnast teatanud arvetele kantud tekstiga; seega on hinna muutusest nõuetekohaselt teatatud. Tarbija nõue tagasiulatuvalt hinna muutmiseks ei ole põhjendatud.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseaduse § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõenditest saab järeldada, et poolte õigussuhe põhineb energiamüügi lepingul VÕS § 208 lg 3 tähenduses.

Pooled vaidlevad selles, kas kaupleja on lepingut, so lepingus sisalduvat hinnakokkulepet, kohaselt täitnud või mitte. Tarbija väidab, et ei ole kauplejalt saanud õiguspärasest lepingu muutmise teadet; arvele väikeses kirjas kantud tekst ei olnud selgelt esile toodud. Kaupleja väidab, et arvele kantud teavitus oli piisav, kuna tarbijale teatati 1.jaanuarist 2023 kehtima hakkavast lepingu muudatusest selgelt 4.novembri 2022 e-kirjaga.

Komisjonile on esitatud maagaasi müügileping GA1200083815, mille põhitingimuste järgi on pooled kokku leppinud fikseeritud hinnaga maagaasi müümises hinnaperioodide kaupa; hinna muutmise kord on reguleeritud tüüptingimustes.

Komisjon hindab esmalt kaupleja tüüptingimuste siduvust, so tüüptingimuste muutumist lepingu osaks.

VÕS § 37 järgi on tüüptingimused lepingu osaks, kui tüüptingimuste kasutaja neile kui lepinguosale enne lepingu sõlmimist või lepingu sõlmimise ajal selgelt viitas ja teisel poolel oli võimalus nende sisust teada saada.

Kõnealusel juhul on kaupleja tüüptingimuste kasutamisele viidanud põhitingimuste osa „Muud tingimused” p-s 1. Tarbija poolt allkirjastatavate põhitingimuste plangil on enne allkirja asukohta selgelt esile toodud tarbija kinnitus selles, et ta on muu hulgas tutvunud tüüptingimustega ja nendega nõustunud.

Komisjoni arvates on kaupleja maagaasi müügilepingu tüüptingimuste kasutamisele viidanud piisavalt selgelt. Puuduvad mistahes viited selles, et tarbijal ei olnud võimalust enne dokumendi allkirjastamist tüüptingimuste sisuga tutvuda. Seega on kaupleja kodutarbijale maagaasi müügilepingu tüüptingimused lepingu osaks ning vaidluse lahendamisel tuleb neid hinnata koostoimes lepingu põhitingimustega.

Komisjon peab vajalikuks selgitada kauplejale, et tüüptingimuste sisus omakorda teistele tüüptingimustele (tootetingimused) viitamine ei ole piisavalt selge ning sellisest praktikast tuleb hoiduda.

Järgnevalt hindab komisjon asjassepuutuvaid põhi- ja tüüptingimusi ning nende toimet. Pooled vaidlevad selles, kas ja millises korras oli kaupleja õigustatud hinnaperioodi lõppedes järgmiseks perioodiks hinda muutma.

Lepingu põhitingimuste osas „Tarbimiskoht” on pooled kokku leppinud fikseeritud hinna ja

hinnaperioodi kestuse. Hinna muutmise kord on reguleeritud tüüptingimustes.

Tüüptingimuste p 2.4.2 järgi lepitakse lepingu sõlmimisel kokku gaasi müügihind ja hinnaperiood. Kauplejal on õigus järgmiseks hinnaperioodiks hinda muuta (p 2.8), teatades sellest tarbijale kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, sh esitataval arvel (p 7.1) ette vähemalt 30 kalendripäeva enne järgmise hinnaperioodi algust, kui hinna muutmise vajadus tuleneb õigusaktidest või tururegulatsiooni muutmisest või muudest sarnastest asjaoludest. Teates tuleb ära näidata kavandatava muudatuse ja selle muudatuse jõustumise aeg. Samas (p 2.8) on tarbijale selgitatud, et hinna muudatusega mittenõustumise korral on tarbijal õigus leping üles öelda vastavalt tüüptingimuste punktile 4.1.

Osundatud tingimustest tuleneb, et kaupleja on võtnud tähtajalise (hinnaperioodi kaupa) kohustuse, mille ühepoolne muutmine hinnaperioodi kestel ei ole lubatav. See ei välista aga kaupleja õigust muuta hinda järgneva(te)ks hinnaperioodi(de)ks. Hinna ühepoolse muutmise õigus on tasakaalustatud tarbija õigusega lepingust vabaneda. Kui tarbija kaupleja pakutud uue hinnaga ei nõustu, on tal õigus leping korraliselt, so 30 päeva kestel üles öelda (p 4.2). Kui tarbija lepingut üles ei ütle, loetakse ta muudetud tingimusega nõustunuks.

Kõnealusel juhul on kaupleja pakkunud 4.novembri 2022 e-kirja (k 16:07) ja lisatud arvega tarbijale uueks hinnaperioodiks (1.01.2023 - 31.12.2023) fikseeritud hinda. Sama e-kirjaga on tarbijale saadetud arve oktoobris tarbitud gaasi eest.

Tarbija heidab kauplejale ette, et hinna muutmise teade jäi tähelepanuta, kuna see oli märgitud arvele väikeses kirjas. Komisjon tarbijaga ei nõustu. Lepingu (hinna) muutmisest on tarbijale piisavalt nähtavalt ja arusaadavalt teatatud.

Kaupleja on esitanud komisjonile 4.novembri 2022 e-kirja pealkirjaga (subject): AS Alexela arve oktoobri eest ja lepingu muudatus. E-kirja teise lausega on juhitud tarbija tähelepanu kirjale lisatud arvega tutvumise vajadusele, põhjusel, et arve sisaldab lepingut puudutavat olulist teavet. Arve nr 112022026967 esimehe lehekülje allosas on rõhutatud kirjas (bold) teade selles, et 1.jaanuarist 2023 algaval hinnaperioodil kehtib ühiku hind 2,1€/m3.

Iseenesest on õige tarbija arvamus selles, et lepingulise suhte muutmine saab üldjuhul toimuda lepingupoolte kokkuleppel. Komisjon selgitab tarbijale, et lisaks kokkuleppele võib lepingu ühepoolse muutmise õigus tuleneda lepingust (VÕS § 13 lg 1).

Kõnealusel juhul on pooled lepingu sõlmimisel kokku leppinud, et hind kehtestatakse hinnaperioodide kaupa müüja (kaupleja) poolt. Seega ei ole järgnevaiks hinnaperioodiks hinna muutmise teate saatmine lepingu muutmise ettepanek vaid kaupleja poolt lepingus ettenähtud viisil kehtestatud muudatusest (uuest hinnast) teavitamine. Teade on esitatud piisavalt nähtaval ja selgel viisil ning tarbijal oli võimalus sellega nõustuda või siis mittenõustumise korral lepingust vabaneda.

Pooled ei vaidle selles, et tarbija on 4.novembri 2022 arve 112022026967 kätte saanud, mida kinnitab muu hulgas arve tasumine. Sellega loetakse kättesaaduks kaupleja saadetud hinna muutmise teade.

Kauplejalt teate saamisest alates 30 päeva kestel oli tarbijal õigus lepingu muutmisega mitte nõustuda, so teatada lepingu ülesütlemisest. Sellisel juhul kehtinuks leping kuni lõppemiseni muutmata kujul. Lepingu p 4.2 teise lause järgi on pooled lepingu sõlmimisel andnud vaikumisele nõustumise tähenduse, mis on tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 68 lg 4

kohaselt lubatav. Vaikimine loetakse nõusolekuks, kui see tuleneb seadusest, poolte kokkuleppest või pooltevahelisest praktikast.

Kaupleja on teatanud tarbijale 1.jaanuaril 2023 alanud hinnaperioodiks kehtiva hinna, mille tarbija on vaikimisega aktsepteerinud. Seega kehtib leping kaupleja pakutud tingimustel kuni selle hinnaperioodi lõppemiseni, so 31.detsembrini 2023, kui pooled ei sõlmi teistsuguses hinnas kokkulepet.

Tarbija avaldusest on võimalik aru saada, et ta soovib alates 2023. aasta jaanuarist tarbitud maagaasi eest esitatud arvete korrigeerimist ja tasunõuete vastavusse viimist kuni 31.detsembrini 2022 kehtinud hinnale. Komisjon on eelnevalt põhjendanud, et lepingu hinda on siduvalt muudetud ning 1.jaanuarist 2023 alanud hinnaperioodil kehtib uus hind. Seega ei ole tarbija nõue põhejndatud ja tuleb jätta rahuldamata.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Kädi Streff
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/